



AUGUST Volbergi 1930. aastatel loodud söögiakomplekt rõhutab traditsioone.

FOTOD: ANDRAS KRALLA

M Ö Ö B E L

Uus lülitusviis...
kristallselge...
ultraõhuke...
puuduta...

Berker
TS Sensor



www.berker.com

Silmani Elekter AS:
Tallinn, 12915
Kadaka tee 56,
tel 671 1220,
faks 671 1221
info@silman.ee

Tartu, 50113 Vasara 50,
tel 742 8688,
faks 740 7101
tartu@silman.ee
www.silman.ee

B.
Berker

Edgar Velbri mõjusad ideed

Majanduslikult keerukatel aegadel on ikka toetunud oma juurtele kui parimatele enesekinnituse pakkujatele. See toimis just mõõdukas (lihtne ja ilus!) ning kaalutletud (ise tehes säästad oluliselt!) võttes ka 1930. aastail.

Arhitektid August Volberg ning Edgar Velbri kujunesid läbi 1930. aastate ühtedeks olulisemateks rahvusliku mööbli propageerijateks koos Nigul Espe ja Edgar Johan Kuusikuga.

Iseseisvuse kaotamisel omandas rahvuslikkus mööblkunstiski teise mõõtme. Ühtpidi oli see kui iseendaks olemise pidepunkt, muutudes senisest veelgi heroilisemaks. Teisalt asus seda agaralt ära kasutama nõukogude võim, juurutades sarnaselt arhitektuuriga siingi käsitust "vormilt rahvuslik, sisult sotsialistlik".

Kui arhitektuuris oli stalinism just hilisfaasis järjekindel (näiteks Estonia teatri ja kino Sõpruse hooned Tallin-

”**Rahvuslikkust mööblkunstis asus agaralt ära kasutama nõukogude võim.**

nas), siis mööblkunstis suudeti säilitada enam-vähem iseolemiseaegne mõõdukus ja apoliitilisus. Samas näiteks Velbri mööblikomplekti kinimine napilt Stalini surma järel Türgi punakirjanik Nazim Hikmetile suutis omalt poolt rahvuslikkuse käsituse üksjagu groteskseks grimassiks väänata.

Modernse joonega rahvuslikkus. Stalini surma järgseil aastail tekkinud olukord oli kui vaakum: stalinismist ei soovitud kuulda, lääneilmaga aga kontakt puudus. Sestap sobis täiteks edukalt taas vana hea 1930ndate laadis, nüüd küll tükati moderniseerivam rahvuslikkus. Siin suutis taas uut pakkuda ka Velbri, kelle põrandavalgustiga elutoakomplekt 1950ndate lõpust rõhus puu loomulikule esteetikale. Järgnevatel aastatel napivormilised nõörpõhjaga toolid lisasid rahvuslikkusele modernismivõtme.